

A Cselekvés Iskolája

PEDAGÓGIAI FOLYÓIRAT

Kiadja az állami polgári iskolai tanárképző főiskola gyakorló iskolájának
tanári testülete
Felelős szerkesztő KRATOFIL DEZSŐ

Megjelenik évenként 5 kettős számban. Előfizetési díj egy évre 12 pengő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szeged, Boldogasszony-sugárút 8. szám.

A hazatérő Felvidék.

A magyar Hiszekegy volt a mi mindennapi imánk, amióta elfogult és félrevezetett bírák Trianonban kimondták egy nemzet halálos ítéletét: Hungariam esse delendam. Azóta robotos esztendőök munkás hétköznapijai következtek. Húsz esztendő után ma ünnepelünk először. A magyarok Istene meghallgatta könyörgésünket. A bécsi felelősségi tárgyaláson igazságosabb bírák a trianoni ítéletet feloldották. A belvederi határozattal az ősi föld egy értékes darabja tér vissza Szent István koronájához: 11 magyar város, mintegy 780 község, 12 és félezer négyzetkilométernyi területen több mint egy millió magyar lélek.

Örömnépeken és gyásznapokban gazdag történetünk mai fordulóján mély megilletődéssel állunk meg a magyar faj és a magyar állam csodálatos ereje előtt. Ez az erő parancsolta vissza a magyar föld egy elrabolt területét Szent István koronájához. Ez az erő fog minden magyar lelket és minden magyar rögöt visszahúzni oda, ahová vér és jog szerint tartozik. Fanatikus hittel hisszük, hogy ez a történelmi erő a trianoni gyásznapokat is örömnépekké fogja változtatni, miként a múltban is termékeny, új korszak megindítója lett Augsburg, Mohi, Mohács és Világos.

* Elhangzott a Főiskola 1938. november 5-i Felvidékünnepélyén.

Hódoló tisztelettel adózunk a mai napért a legelső magyar embernek vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó úrnak, akinek bölcs és bátor kormányzása a magyar állam hajóját ehhez az állomáshoz elvezette. Ő volt az, aki visszatartott bennünket a sötétbeugrástól a kalandos kísértések óráiban és erős kézzel cselekedett, amikor tenni kellett.

Forró hálánkat tolmácsoljuk a Kormányzó Ur munkatársainak, a magyar állam húsz éven át volt konzulainak, kis országunk kálváriátjáró nagy államférfiainak, akik kitartással, bátorsággal és önfeláldozással vonaton, repülőgépen és a tárgyalóasztalnál ezt a nehéz harcot végigharcolták és a magyar ügyet diadalra vitték.

Illesse köszönet a hazatérő Felvidék és a csonkaország minden lakóját is. Kösznjük felvidéki testvéreinknek a könyveket, amelyeket értünk hullattak, a sebeket, amelyeket értünk kaptak, köszönjük húsz esztendő minden megpróbáltatását. Köszönjük, hogy annyi üldözés és kísértés között magyarok maradtak. A csonkahaza fiainak pedig köszönjük a példás együttérzést és fegyelmet, hogy a haza ügyét párt és világnézetű különbség nélkül minden más érdeknek elébehelyezték.

A soha el nem múló hála érzelmei szállnak a három baráti nemzet és annak nagy fiai felé, akik e történelmi napokban mellettünk álltak és ügyünket győzelemre segítették. Tisztelettel tudomásul vesszük, hogy a november 2.-i rendezés a népi elv jegyében történt, és várjuk annak folytatását is. De sohasem feledkezünk meg ezeréves történelmi jogunkról és ha majd Európa rendezése más elvek szerint történik, mi is ott leszünk.

Mi, akik Nagymagyarországban töltöttük ifjúságunkat, húsz évvel ezelőtt egy ilyen verőfényes őszevi napon dúló csaták után egy halálos kórtól gyötrődő édesanya betegágyához érkeztünk, akinek fájdalmát megsokszorozta legdrágább gyermekeinek elrablása. Ti a mai nappal vérontás nélkül egy megnagyobbodott Magyarország birtokába juttok. Szép és nemes feladat vár rátok: a megnagyobbodott haza megtartása és felvirágoztatása. Szeressétek ezt a vérrrel öntözött földet és minden erőtökkel dolgozzatok érte.

Ebben az ünnepélyes órában, amidőn a legfelsőbb Hadúr parancsa értelmében a magyar honvédség átlépi a trianoni határt, minden érzésünk és vágyakozásunk a Felvidék megszentelt földje felé száll. Látjuk lelkiszemeinkkel a vezérlő feje-

delmet, amint kilép kosicei börtönéből és élére áll egy millió bűjdosó magyarnak. Minden reményünk és vágyódásunk tárgya a felszabaduló Felvidék. Onnan várjuk egy jobb jövő hajnalhasadását. Sívároghatunk, hogy vadregényes tájai megsépítsék a csonkahaza földjét, harcokban edzett fiai megsokasítsák a magyar föld népét, kultúrában kifinomult vonásai megnemesítsék a magyar nép arcát, a lelkét pedig töltsék meg tetterős elszántsággal, hogy hinni, remélni és dolgozni tudjunk a megnagyobbodott Magyarországért.

Dr. Eperjessy Kálmán.

Nevelés és gyakorlati lélektan.

(Huszadik közlemény.)

Akarás, elhatározás és értelmesség.

Az akarásnak lélektani és jellemtudományi szempontból egyaránt fontos és központi kérdését vizsgáltuk legutóbbi közleményünkben, mikor az indítékok szerepéről tettünk néhány észrevételt. „Amilyenek az ember állandó akarati indítékai, olyan a jelleme“; ez az általános elv, melyből kiindulva vizsgáltuk az indítékok mivoltát, egymás közötti harcát s végül egyik motívumnak, vagy motívumcsoportnak az akarásban való győzelmét, és vizsgálódásunkból levontunk néhány nevelési szempontból fontos következtetést. Most újra visszatérünk az akarás indítékainak problémájára, de e kérdést más oldalról akarjuk tekinteni; olyan oldalról, amely méltán sorakozik fontosság szempontjából a fentebbiek mellé. Ez az indítékok harcát befejező rendkívül fontos mozzanat: a *döntés*, az *elhatározás*, a *választás* mozzanata, melyet kitűzött célunk elérése végett tüzetesebben meg kell világítanunk. Ha ugyanis a jellem az emberi személyiség jellegzetes *életvezetésében* nyilvánul meg, akkor a jellem épen az élet folytonos döntéseitől, a lehetőségek között való választások sorozatától függ; az indítékok szerepe is rendkívül nagyjelentőségű, mert akarati döntésünk, választásunk reájuk irányul; de a lényeges és fontos mozzanatot mégis épen a döntésben látjuk, benne valósul meg az igazi tett, az akarás.

Delacroix, a Sorbonne volt lélektan-professzora, összefoglaló nagy művében (*Les grandes formes de la vie mentale*. Paris, 1934. 176—177. l.) így domborítja ki a választás és döntés je-